

สมุมาสมพุทเท สวตถิยั วิหรนเต, โสเรยยนคเร โสเรยยเสฏฐิปุตโต เอเกน สหายเกน สหิ สุขยานเก นิสิติตวา มหนตณ ปริวารณ นหันทถาย นครา นิกุมมิ ๑

ครันเมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประทับอยู่ ในพระนครชื่อว่าสาวัตถี, อ. บุตรของเศรษฐีชื่อว่าโสไรยะ ในพระนครชื่อว่าโสไรยะ นั่งแล้ว บนยานน้อยอันสบาย กับ ด้วยสหาย คนหนึ่ง ออกไปแล้ว จากพระนคร เพื่อต้องการแก้แค้นอาบด้วยบริวาร หมู่ใหญ่ ๑

ตสมี ขณ มหาภจายนตเถโร โสเรยยนคร ปิณทาย ปวิสิตุกาโม พหิณคเร สงฆาภู ปารุปติ ๑

ในขณะ นั้น อ. พระเถระชื่อว่ามหาภจายณะ เป็นผู้ใคร่เพื่ออันเข้าไปสู่พระนครชื่อว่าโสไรยะ เพื่อก่อนข้าว (เป็น) ย่อมห่ม ซึ่งผ้าสังฆาฏิในภายนอกแห่งพระนคร ๑

เถรสส จ สุวณณวณณ สรีร ๑

ก็ อ. สรีระ ของพระเถระ เป็นสรีระมีวรรณะเพียงดั่งวรรณะแห่งทอง (ย่อมเป็น) ๑

โสเรยยเสฏฐิปุตโต ตํ ทิสวา จินตสิ “อโห วต อยั เถโร มม ภริยา ภเวย, มม วา ภริยาย สรีรวณณเ อตสส สรีรวณณ วิย ภเวยยาติ ๑

อ. บุตรของเศรษฐีชื่อว่าโสไรยะ เห็นแล้ว (ซึ่งพระเถระ) นั้น คิดแล้ว ว่า “โอหนอ อ. พระเถระ นี้ เป็นภรรยา ของเรา ฟังเป็น หรือ หรือว่า อ. วรรณะแห่งสรีระ ของภรรยา ของเรา เป็นราวกะว่าวรรณะแห่งสรีระ (ของพระเถระ) นั้น ฟังเป็น” ดังนี้ ๑

ตสส จินติตมตเตยว, ปุริสลิงคั อนตธาติ, อิตถิลิงคั ปาตุโรหสิ ๑

(ครันเมื่อเหตุ) เป็นเหตุลักว่า (อันบุตรของเศรษฐี นั้น) คิดแล้วนั้นเที่ยว (มีอยู่), อ. เพศแห่งบุรุษ (ของบุตรของเศรษฐี) นั้น หายไปแล้ว, อ. เพศแห่งหญิง ได้มีปรากฏแล้ว ๑

โส ลชชมานิ ยานกา โอรูปห ปลาติ ๑

(อ. บุตรของเศรษฐี) นั้น ละอายอยู่ ลงแล้ว จากยานน้อย หันไปแล้ว ๑

ปริชโน ตํ อสญขานนโต “กิเมตํ กิเมตนติ อาห ๑

อ. ชนผู้เป็นบริวาร ไม่รู้พร้อมอยู่ (ซึ่งบุตรของเศรษฐี) นั้น กล่าวแล้ว ว่า “(อ. เหตุ) นั้น อะไร, (อ. เหตุ) นั้น อะไร” ดังนี้ ๑

สาปิ ตกกลิลมคคํ ปฏิปชสิ ๑

(อ. หญิง) แม่นั้น ดำเนินไปแล้ว สู่หนทางเป็นที่ไปสู่เมืองตักสิลา ๑

สหายโกปิสสา อิตโต จิตโต จ วิจิริตวาปิ นาหุส ๑

แม่ อ. สหาย (ของหญิง) นั้น แม่เที่ยวไปแล้ว ข้างนี้ด้วย ข้างนี้ด้วย ไม่ได้ เห็นแล้ว ๑

สพเพ นหายิตวา เคหํ อคมंसฺ; “กหํ เสฏฺฐิปปุตฺตํ ภูตเต, “นหาตวา อาคโต ภวิสฺสตีติ มณฺณิมหาติ วทิสฺ ๑

(อ. ชน ท.) ทั้งปวง อาบแล้ว ได้ไปแล้ว สู่เรือน, (ครั้นเมื่อคำ) ว่า “อ. บุตรของเศรษฐี (ไปแล้ว) (ณ ที่) ไหน” ดังนี้ (อันชน ท.) กล่าวแล้ว, (อ. ชน ท. เหล่านั้น) กล่าวแล้ว ว่า “(อ. เรา ท.) สำคัญแล้วว่า (อ. บุตรของเศรษฐี) เป็นผู้อาบแล้วจึง มาแล้ว จักเป็น” ดังนี้ ดังนี้ ๑

อถสฺส มาตาปิตโร ตตฺถ ตตฺถ ปริเยสิตวา อปสฺสนตา โรหิตวา ปริเทวิตวา “มโต ภวิสฺสตีติ มตกภตฺตํ อทฺสฺ ๑

ครั้งนั้น อ. มารดาและบิดา ท. (แห่งบุตรของเศรษฐี) นั้น แสงหาแล้ว (ในที่) นั้น นั้น ไม่เห็นอยู่ ร้องให้แล้ว คร่ำครวญ แล้ว ได้ตายแล้ว ซึ่งภักเพื่อบุคคลผู้ตายแล้ว (ด้วยความสำคัญ) ว่า “(อ. บุตร ของเรา ท.) เป็นผู้ตายแล้ว จักเป็น” ดังนี้ ๑

สา เอกํ ตกฺกสิลคามิสฺตถวาทํ ทิสฺวา ยานกํ ปจฺจโต ปจฺจโต อนุพนฺธิ ๑

(อ. หญิง) นั้น เห็นแล้ว ซึ่งพ่อค้าผู้นำไปซึ่งหมู่เกวียนผู้ไปสู่เมืองตักสิลาโดยปกติ คนหนึ่ง ติดตามแล้ว ซึ่งยานน้อย ข้างหลัง ข้างหลัง ๑

อถ นํ มนุสฺสา ทิสฺวา “อมฺหากํ ยานกสฺส ปจฺจโต ปจฺจโต อาคจฺฉสิ, มยฺ ‘กสฺเสสา ทาริกาติ ตํ น ชานามาติ วทิสฺ ๑

ครั้งนั้น อ. มนุษย์ ท. เห็นแล้ว (ซึ่งหญิง) นั้น กล่าวแล้ว ว่า “(อ. ท่าน) ย่อมมา ข้างหลัง ข้างหลัง แห่งยานน้อย ของเรา ท., อ. เรา ท. ย่อมไม่รู้ ซึ่งท่าน ว่า ‘(อ. หญิง) นั้น เป็นเด็กหญิง ของใคร (ย่อมเป็น)’ ดังนี้” ดังนี้ ๑

“สํมิ ตุมฺहे อตฺตโน ยานกํ ปาเชถ, อหํ ปทสา คมิสฺสํมิตฺติ คจฺฉนฺตี (P153) คจฺฉนฺตี อํคฺคฺลิมฺพุทฺธิกํ ทตฺวา เอกสฺมิ ยานเก โอภาสํ การสิ ๑

(อ. หญิง นั้น กล่าวแล้ว) ว่า “ข้าแต่นาย อ. ท่าน ท. จงขับไป ซึ่งยานน้อย ของตน, อ. ดิฉัน จักไป ด้วยเท้า” ดังนี้ ไปอยู่ ไปอยู่ ให้แล้ว ซึ่งแหวนที่นิ้วมือ (ยังบุคคล) ให้กระทำแล้ว ซึ่งโอกาส ในยานน้อย คันหนึ่ง ๑

มนุสฺสา จินฺตยิสฺส “ตกฺกสิลนคเร อมฺหากํ เสฏฺฐิปปุตฺตสฺส ภริยา นตฺถิ, มยฺ ตสฺส อาจิกฺขิสฺสาม, มหาปณฺณกาโร โน ภวิสฺสตีติ ๑

อ. มนุษย์ ท. คิดแล้ว ว่า “อ. ภรรยา แห่งบุตรของเศรษฐี ของเรา ท. ในพระนครชื่อว่าตักสิลา ย่อมไม่มี, อ. เรา ท. จักบอก (แก่บุตรของเศรษฐี) นั้น, อ. เครื่องบรรณาการอันใหญ่ จักมี แก่เรา ท.” ดังนี้ ๑

เต คนตวา “สามิ อมเหหิ ตุมหากัง อิตถิรตนัง อาเนิตนติ ฯ

(อ. มนุษย์ ท.) เหล่านั้นไปแล้ว (กล่าวแล้ว) ว่า “ข้าแต่ นาย อ. รัตนะคือหญิง อันเรา ท. นำมาแล้ว เพื่อท่าน” ดังนี้ ฯ

โส สัตวา ตํ ปกโกสาเปตฺวา อตฺตโน วยานรूपํ อภिरूपํ ปาสาทิกํ ทิสฺวา อุปปนฺนสฺสึเนหิ อตฺตโน เคहे อกาสิ ฯ

(อ. บุตรของเศรษฐี นั้น พังแล้ว (ยังบุคคล) ให้เรียกมาแล้ว (ซึ่งหญิง) นั้น เห็นแล้ว (ซึ่งหญิง นั้น) ผู้ยังความเลื่อมใสให้
เกิด ผู้มีรูปงาม ผู้สมควรแก่ใจ ของตน ผู้มีความรักอันเกิดขึ้นแล้ว ได้กระทำแล้ว ในเรือน ของตน ฯ

ปริสา หิ อิตถิโย อิตถิโย วา ปริสา อภุตปุพพา นาม นตถิ ฯ

จริงอยู่ อ. บรูซ ท. ชื่อว่า ผู้ไม่เคยเป็นหญิงเป็นแล้ว หรือ หรือว่า อ. หญิง ท. ชื่อว่า ผู้ไม่เคยเป็นบุรุษเป็นแล้ว ย่อมไม่มี

บุรีสา ทิ ประสฺส ทาเรสุ อติจิรติวาทา กาลํ กตฺวา พฺพุนิ วสฺสสทสฺสหาณานิ นิรเย ปจฺติวาทา มนุสฺสชาติ อากฺขณฺณตา
อตตภาวสฺสเท อิตถึภาวํ อาปชฺชนตี ฯ

เพราะว่า อ. บรูซ ท. ประพุดติลวงแล้ว ในทาระ ท. (ของบรูซ) อื่น กระทำแล้ว ซึ่งกาละใหม่แล้ว ในนรก ลิ่นแสนแห่งปี
ท. มาก เมื่อมา ลู่ชาติแห่งมนุษย์ ย่อมถึงทั่ว ซึ่งความเป็นแห่งหญิง ในร้อยแห่งอัทภาพ ฯ

อานันทเถโรปิ กปฺปสตสฺสสุตฺตปารมี อริยสวโก สํสारे สํสรฺนฺโต เอกสฺมี อุตฺตมาเว กมฺมารกุล นิพฺพตฺโต
ปรหารกมฺมํ กตฺวา นิรเเย ปจิตฺวา ปกฺกาวเสเสน จุทฺทสฺส อุตฺตมาเวสฺส ปุริสสฺส ปาพปริจาริกา อิตฺถิ อโหสิ,
สตตฺส อุตฺตมาเวสฺส วิชฺฐรณฺณํ ปาปานิ ฯ

แม่ อ. พระเถระชื่อว่าอานนท์ ผู้มีบารมีอันให้เต็มแล้วสิ้นแสนแห่งกับ ผู้เป็นอริยสาวก ท่องเที่ยวไปอยู่ ในสงสาร บังเกิดแล้ว ในตระกูลแห่งช่างทอง ในอัมมภาพหนึ่ง กระทำแล้ว ซึ่งกรรมคืออันคบหาซึ่งทาสของบุรุษอื่น ใหม่แล้ว ในนรก เป็นหญิง ผู้บำเรอซึ่งเท้า ของบุรุษ ได้เป็นแล้ว ในอัมมภาพ ท. สิบสี่ เพราะพลอันสุขแล้วอันเหลือลง, ถึงแล้ว ซึ่งการถอนขึ้นซึ่งพืช ในอัมมภาพ ท. เจ็ด ฯ

อิตฺถิโย ปณฺ ทานาทิณี ปุณฺณานิ กตฺวา อิตฺถิภาเว จณฺท์ วิราเชตฺวา “อิทํ โน ปุณฺณํ ปุริสฺสุตฺตมาวํ ปฏฺฐิลาย
 สํวตฺตตฺติ จิตฺตํ อธิภสฺสิตฺวา กาลํ กตฺวา ปริสฺสุตฺตมาวํ ปฏฺฐิลนฺติ ฯ”

ส่วนว่า อ. ฅนิง ท. กระทำแล้ว ซึ่งบุญ ท. มีทานเป็นต้น ยังความพอใจ ในความเป็นแห่งฅนิง ให้คลายแล้ว อธิษฐานแล้ว ซึ่งจิต ว่า “อ. บุญ ของเรา ท. นี้ จงเป็นไปพร้อม เพื่ออันได้เฉพาะ ซึ่งอรรถภาพแห่งบุรุษ” ดังนี้ กระทำแล้ว ซึ่งกาละย่อมกลับได้ ซึ่งอรรถภาพแห่งบุรุษ ฯ

ปติเทวตา หตวา สามิสมาปฏิปตติวเสนาปี ปริสตตภาวํ ปฏิภานเตว ฯ

(อ. หญิง ท. เหล่านั้น) เป็นผู้มีผิวเผียงดังเทวดา เป็น ย่อมกลับได้ ซึ่งอัฐภาพแห่งบุรุษ แม้วัยอำนาจแห่งการปฏิบัติโดยชอบในสามีนั่นเทียว ฯ

ออยญจ เสฏฐิปปุเต เตเร อโยนิโส จิตตํ อุปปาเทตวา อิมสฺมีเยว อตฺตมาเว อิตฺถิภาวํ ปฏิลลิกิ ๑

ส่วนว่า อ. บุตรของเศรษฐีนี้ ยังจิตให้เกิดขึ้นแล้ว ในพระเถระ โดยอุบายไม่แยบคาย กลับได้แล้ว ซึ่งความเป็นแห่งหญิงในอรรถภาพ นั้นนัยเดียว ๑

ตถกสิลาโย เสฏฐิปปุเตน สหิ สํวสมนวย ปนสฺสา กุจฺฉิยํ คพฺโหม ปตฺติจาลิ ๑

ก็ อ. สัตว์ผู้เกิดแล้วในครรภ์ ตั้งอยู่เฉพาะแล้ว ในท้อง (ของหญิง) นั้น เพราะอาศัย ซึ่งการอยู่รวม กับ ด้วยบุตรของเศรษฐี ในพระนครชื่อว่าตักสิลา ๑

สา ทสมาสจฺเจยน ปุตฺตํ ลภิตฺวา ตสฺส ปทสา (P154) คมนกาลเ อปรปี ปุตฺตํ ปฏิลลิกิ เอวมสฺสา กุจฺฉิยํ วุตฺตา เทว ปุตฺตา อเหตุํ, โสเรยยนคเร ตํ ปฏิจจ นิพฺพตฺตา เทวติ จตฺตาโร ปุตฺตา อเหตุํ ๑

(อ. หญิง) นั้น ได้แล้ว ซึ่งบุตร โดยอันล่วงไปแห่งเดือนสิบ ได้เฉพาะแล้ว ซึ่งบุตร แม้อีก ในกาลเป็นทีไป ด้วยเท้า (แห่งบุตร) นั้น, อ. บุตร ท. สี่ คือ อ. บุตร ท. สอง ผู้อยู่แล้ว ในท้อง (ของหญิง) นั้น ได้มีแล้ว, (อ. บุตร ท.) สอง ผู้อาศัย (ซึ่งหญิง) นั้น แล้วจึงบังเกิดแล้ว (ได้มีแล้ว) ในพระนครชื่อว่าโสไรยะ ได้มีแล้ว ด้วยประการฉะนี้ ๑

ตสฺมี กาลเ โสเรยยนคโร โย ตสฺสา สหายโก เสฏฐิปปุเต โส ปณฺจหิ สกฺกสฺเตหิ ตถกสิลํ คนฺตวา สุขฺยานเก นสิโน นครํ ปาวลิสฺส ๑

ในกาล นั้น อ. บุตรของเศรษฐี ผู้เป็นสหาย (ของหญิง) นั้น ใด, (อ. บุตรของเศรษฐี) นั้น ไปแล้ว สู่พระนครชื่อว่าตักสิลา ด้วยรอยแห่งเกวียน ท. ทำ จากพระนครชื่อว่าโสไรยะ นั้นแล้ว บณยานน้อยอันสบาย ได้เข้าไปแล้ว สู่พระนคร ๑

อถ นํ สา อุปริปาสาทเล วาตปานํ วิวริตฺวา อนฺตรวิถิํ โอลกยมานา จิตา ทิสฺวา ตํ สณฺชานิตฺวา ทาสี เปเสตฺวา ตํ ปกโกสาเปตฺวา มหาตเล นิสิตาเปตฺวา มหนฺตํ สกฺการสมฺมานํ อกาลิ ๑

ครั้งนั้น (อ. หญิง) นั้น เปิดแล้ว ซึ่งช่องเป็นที่ดื่มกินซึ่งลม ยืนแลดูอยู่แล้ว ซึ่งระหว่างแห่งถนน ที่พื้นในเบื้องบนแห่งปราสาท เห็นแล้ว (ซึ่งบุตรของเศรษฐี) นั้น รู้พร้อมแล้ว (ซึ่งบุตรของเศรษฐี) นั้น ส่งไปแล้ว ซึ่งทาสี (ยังทาสี) ให้เรียกมาแล้ว (ซึ่งบุตรของเศรษฐี) นั้น (ยังบุตรของเศรษฐี) ให้นั่งแล้ว บนพื้นอันใหญ่ ได้กระทำแล้ว ซึ่งสักการะและสัมนะอันใหญ่ ๑

อถ นํ โส อาท “ภทฺเท ตวํ อิตฺถิ ปุพฺเพ อมฺเหติ น ทิฏฺฐปุพฺพา, อถ จ ปน โน มหนฺตํ สกฺการํ โกโรสิ; ชานาสี ตวํ อมฺเหติ ๑

ครั้งนั้น (อ. บุตรของเศรษฐี) นั้น กล่าวแล้ว (กะหญิง) นั้น ว่า “ดูก่อนนางผู้เจริญ อ. เธอ เป็นผู้อันเรา ท. เห็นแล้วในก่อน (ย่อมเป็น) ในกาลก่อน (แต่กาล) นี้ หามิได้, ก็แล (ครั้นเมื่อความเป็น) อย่างนั้น (มีอยู่), (อ. เธอ) ย่อมกระทำ ซึ่งสักการะอันใหญ่ แก่เรา ท., อ. เธอ ย่อมรู้ ซึ่งเรา ท. (หรือ)” ดังนี้ ๑

“อาม สามิ ชานามิ, นนุ ตุมเห โสเรยยนครวาลิโนติ ๑

(อ. หนิง นั้น กล่าวแล้ว) ว่า “ข้าแต่ นาย จ๊ะ, (อ. ดิฉัน) ย่อมรู้, อ. ท่าน ท. เป็นผู้อยู่ในพระนครชื่อว่าโสโรยะโดยปกติ (ย่อมเป็น) มิใช่หรือ” ดังนี้ ๑

“อาม ภทฺเทติ ๑

(อ. บุตรของเศรษฐี นั้น กล่าวแล้ว) ว่า “ดูก่อนนางผู้เจริญ เออ (อ. อย่างนั้น)” ดังนี้ ๑

สา มาตาปิตุณญจ ภริยาย จ ปุตตานญจ อโรคภาวํ ปุจฺจํ ๑

(อ. หนิง) นั้น ถามแล้ว ซึ่งความที่แห่งมารดาและบิดา ท. ด้วย แห่งภรรยาด้วย แห่งบุตร ท. ด้วย เป็นผู้มิโรคหามีได้ ๑

อิติโร “อาม ภทฺเท อโรคาติ วตฺวา “อมฺม ชานาลิ ตวํ เอเตติ อาห ๑

(อ. บุตรของเศรษฐี) นอกนี้ กล่าวแล้ว ว่า “ดูก่อนนางผู้เจริญ เออ, (อ. ชน ท. เหล่านั้น) เป็นผู้มิโรคหามีได้ (ย่อมเป็น)” ดังนี้ กล่าวแล้ว ว่า “ดูก่อนแม่ อ. เธอ ย่อมรู้ (ซึ่งชน ท.) เหล่านั้น (หรือ)” ดังนี้ ๑

“อาม สามิ ชานามิ, เตสํ เอโก ปุตฺโต อตฺถิ, โส กหนฺติ ๑

(อ. หนิง นั้น กล่าวแล้ว) ว่า “ข้าแต่ นาย จ๊ะ, (อ. ดิฉัน) ย่อมรู้, อ. บุตร คนหนึ่ง (ของชน ท.) เหล่านั้น มีอยู่, (อ. บุตร) นั้น (ไปแล้ว) ณ ที่ ไหน” ดังนี้ ๑

“ภทฺเท เอตํ มา กเถสิ, มยํ เตน สหฺมึ เอกทิวสํ สุขยานเก นิสิตฺติววา นหายิตุํ นิคุชฺนตา เนวสฺส คตฺติ ชานาม, อิตฺโต จิตฺโต จ วิจฺจิตฺวา ตํ อทิสฺวา มาตาปิตุณํ อาโรจยิมฺหา, เตปิสฺส โรทิตฺวา กนฺทิตฺวา เปตกิจจํ กริสุตฺติ ๑

(อ. บุตรของเศรษฐี นั้น กล่าวแล้ว) ว่า “ดูก่อนนางผู้เจริญ อ. เธอ อย่างกล่าวถึงแล้ว (ซึ่งบุตรของเศรษฐี) นั้น, อ. เรา ท. นั้นแล้ว บนยานน้อยอันสบาย กับ (ด้วยบุตรของเศรษฐี) นั้น ออกไปแล้ว เพื่ออันอาบ ในวันหนึ่ง ย่อมไม่รู้นั้นเทียว ซึ่งที่เป็นที่ไป (แห่งบุตรของเศรษฐี) นั้น, (อ. เรา ท.) เทียวไปแล้ว ข้างนี้ด้วย ข้างนี้ด้วย ไม่เห็นแล้ว (ซึ่งบุตรของเศรษฐี) นั้น บอกแล้ว แก่มารดาและบิดา ท., (อ. มารดาและบิดา ท.) แม่เหล่านั้น ร้องไห้แล้ว คร่ำครวญแล้ว กระทำแล้ว ซึ่งกิจเพื่อบุคคลผู้ละไปแล้ว (แก่บุตรของเศรษฐี) นั้น” ดังนี้ ๑

“อหํ โส สามีติ ๑

(อ. หนิง นั้น กล่าวแล้ว) ว่า “ข้าแต่ นาย (อ. บุตรของเศรษฐี) นั้น คือ อ. ดิฉัน” ดังนี้ ๑

“อเปหิ ภทฺเท, กิํ กเถสิ, มยฺหํ สหายโก เทวกุมารโ วย โสภติ, เอสํ ปุริโสติ ๑

(อ. บุตรของเศรษฐี นั้น กล่าวแล้ว) ว่า “ดูก่อนนางผู้เจริญ (อ. เธอ) จงหลีกเลี่ยง, (อ. เธอ) ย่อมกล่าว (ซึ่งคำ) อะไร, อ. สหาย ของเรา ย่อมงาม ราวกะ อ. กุมารแห่งเทพ, (อ. สหาย ของเรา) นั้น เป็นบุรุษ (ย่อมเป็น)” ดังนี้ ๑

“โหตุ สามิ, อหิ สโรติ ๑

(อ. หนิง นั้น กล่าวแล้ว) ว่า “ข้าแต่ นาย (อ. เหตุ นั้น) จงยกไว้, (อ. สหาย ของท่าน) นั้น คือ อ. ดิฉัน” ดังนี้ ๑

อถ น “อิหิ ก็ นามาติ ๑

ครั้งนั้น (อ. สหาย ถามาแล้ว) (ซึ่งหนิง) นั้น ว่า “(อ. เรื่อง) นี้ ชื่อ เป็นอย่างไร (ยอมเป็น)” ดังนี้ ๑

“ตทิวสนเต อโยโย มหากจายนตเถโร ทิฏโฐติ ๑

(อ. หนิง นั้น กล่าวแล้ว) ว่า “ในวณนั้น อ. พระเถระชื่อว่ามหากจายนเต ผู้เป็นเจ้า อันท่าน เห็นแล้ว (หรือ)” ดังนี้ ๑

“อาม ทิฏโฐติ ๑

(อ. สหาย กล่าวแล้ว) ว่า “เออ (อ. พระเถระชื่อว่ามหากจายนเต ผู้เป็นเจ้า อันเรา) เห็นแล้ว” ดังนี้ ๑

(P155) “อหิ อโยโย มหากจายนตเถโร โอลเกตุวา ‘อโห วต อโย วา เถโร มม ภริยา ภเวยฺย, เอตสฺส วา สรรวณฺโณ วีย มม ภริยาย สรรวณฺโณ ภเวยฺยติ จินตสฺส; จินตติกฺขณเวยว ปุริสลิงคํ อนุตฺตราชิ, อิตถิลิงคํ ปาตุภวิ; อถาหิ ลชชยาย กสฺสจ วตตุ อสกุณฺณิตฺวา ตโต ปลาโยติวา อิทาคตา สามิตี ๑

(อ. หนิง นั้น กล่าวแล้ว) ว่า “อ. ดิฉัน แลดูแล้ว ซึ่งพระเถระชื่อว่ามหากจายนเต ผู้เป็นเจ้า คิดแล้ว ว่า ‘โอหนอ อ. พระเถระ นี้ เป็นภรรยา ของเรา ฟังเป็น หรือ หรือว่า อ. วรรณะแห่งสรีระ ของภรรยา ของเรา เป็นราวกะวาวรรณะ แห่งสรีระ (ของพระเถระ) นั้น ฟังเป็น’ ดังนี้, อ. เพศแห่งบุรุษ หายไปแล้ว, อ. เพศแห่งหนิง มีปรากฏแล้ว ในขณะ (แห่งเหตุ อันดิฉัน) คิดแล้วนั้นเทียว, ข้าแต่ นาย (ครั้นเมื่อความเป็น) อย่างนั้น (มีอยู่), อ. ดิฉัน ไม่อาจแล้ว เพื่ออันกล่าว แก่ใคร ๆ เพราะความละอาย หนีไปแล้ว (จากที่) นั้น เป็นผู้มาแล้ว (ในที่) นี้ (ยอมเป็น)” ดังนี้ ๑

“อโห เต ภาริโย กมมํ กตํ, กสฺมา มยฺหิ นาจิกฺขิ, อปิจ ปน เต เถโร ขมาปิโตติ ๑

(อ. บุตรของเศรษฐี กล่าวแล้ว) ว่า “โอ อ. กรรม อันหนัก อันเธอ กระทำแล้ว, (อ. เธอ) ไม่บอกแล้ว แก่เรา เพราะเหตุไร , ก็ อีกอย่างหนึ่ง อ. พระเถระ อันเธอ ให้อดโทษแล้ว (หรือ)” ดังนี้ ๑

“น ขมาปิโต สามิ, ชานลสิ ปน ตฺวํ ‘กหํ เถโรติ ๑

(อ. หนิง นั้น กล่าวแล้ว) ว่า “ข้าแต่ นาย (อ. พระเถระ) (อันดิฉัน) ไม่ให้อดโทษแล้ว, ก็ อ. ท่าน ย่อมรู้ ว่า ‘อ. พระเถระ (ยอมอยู่) (ณ ที่) ไหน’ (ดังนี้) (หรือ)” ดังนี้ ๑

“อิมเมว นครํ อุปนิสฺสา ยวิหตตีติ ๑

(อ. บุตรของเศรษฐี กล่าวแล้ว) ว่า “(อ. พระเถระ) เข้าไปอาศัยแล้ว ซึ่งพระนคร นั้นนั้นเทียว ย่อมอยู่” ดังนี้ ๑

“สเจ ปิณฑาย จรฺนโต อิทาจฺเจยฺย, อหํ มม อยุยฺสส ภิกฺขาหารํ ทเพยฺยามีติ ฯ

(อ. หญิง นั้น กล่าวแล้ว) ว่า “ถ้า (อ. พระเถระ) เทียวไปอยู่ เพื่อก่อนข้าว ฟังมา (ในที่) นี้ไซ้, อ. ดิฉัน ฟังถวาย ซึ่งอาหารคือภิกษา แก่พระผู้เป็นเจ้า ของดิฉัน” ดังนี้ ฯ

“เตนหิ ลีฬํ สกฺกาโร กโรหิ, อมฺหากํ อยุยฺ ขมาเปสฺสามาติ ฯ

(อ. บุตรของเศรษฐี กล่าวแล้ว) ว่า “ถ้าอย่างนั้น (อ. เถอ) จงกระทำ ซึ่งสักการะ พลัน, (อ. เถ ท.) ยังพระผู้เป็นเจ้า ของเรา ท. จักให้อุดโทษ” ดังนี้ ฯ

โส เถรสฺส วสฺนฺจฺจํ คนฺตฺวา วนฺทิตฺวา เอกมฺนตํ นิสินฺโน “ภนฺเต เสว มยฺหํ ภิกฺขํ คณฺหาติ อาห ฯ

(อ. บุตรของเศรษฐี) นั้น ไปแล้ว สู่ที่เป็นที่อยู่ ของพระเถระ ไหว้แล้ว นั่งแล้ว ณ ที่สุดส่วนข้างหนึ่ง กล่าวแล้ว ว่า “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ (อ. ท่าน) ขอจงรับ ซึ่งภิกษา ของกระผม ในวันพรุ่ง” ดังนี้ ฯ

“นนฺ ตวํ เสฏฺฐิปุตฺต อาคนฺตุโกสฺสีติ ฯ

(อ. พระเถระ กล่าวแล้ว) ว่า “ดูก่อนบุตรของเศรษฐี อ. ท่าน เป็นผู้จรมาย่อมเป็น มีไซ้หรือ” ดังนี้ ฯ

“ภนฺเต มา อมฺหากํ อาคนฺตฺกาวํ ปุจฺจถ, เสว เม ภิกฺขํ คณฺหาติ ฯ

(อ. บุตรของเศรษฐี นั้น กล่าวแล้ว) ว่า “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ (อ. ท่าน) ขอจงอย่าถาม ซึ่งความที่แห่งกระผม ท. เป็นผู้จรมาย่อม, (อ. ท่าน) ขอจงรับ ซึ่งภิกษา ของกระผม ในวันพรุ่ง” ดังนี้ ฯ

เถโร อธิวาสสิ ฯ

อ. พระเถระ (ยังคำนมนต์) ให้อยู่ทับแล้ว ฯ

เคเหปิ เถรสฺส มหาสกฺกาโร ปฏฺยตฺโต ฯ

อ. สักการะอันใหญ่ (อันหญิง นั้น) ตระเตรียมแล้ว เพื่อพระเถระ แม้นเรือน ฯ

เถโร ปุนทิวเส ตํ เคหทวารํ อคฺมาสิ ฯ

อ. พระเถระ ได้ไปแล้ว สู่ประตูแห่งเรือน นั้น ในวันรุ่งขึ้น ฯ

อถ นํ นิสินฺทาเปตฺวา ปถเนเตน อาหาเรน ปรีวสิตฺวา เสฏฺฐิปุตฺโต ตํ อิตถิ คเหตฺวา เถรสฺส ปาหฺมุเล นิปชฺชาเปตฺวา “ภนฺเต มยฺหํ สหายิกาย ขมฺเถติ อาห ฯ

ครั้งนั้น อ. บุตรของเศรษฐี (ยังพระเถระ) นั้น ให้นั่งแล้ว ว่างแล้ว ด้วยอาหาร อันประณีต พาเอาแล้ว ซึ่งหญิง นั้น (ยังหญิง นั้น) ให้หมอบลงแล้ว ณ ที่ใกล้แห่งเท้า ของพระเถระ กล่าวแล้ว ว่า “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ (อ. ท่าน) ขอจงอดโทษ แก่หญิงสหาย ของกระผม” ดังนี้ ฯ

“กิเมตฺนุติ ๑

(อ. พระเถระ ถาถามแล้ว) ว่า “(อ. เหตุ) นั้น อะไร” ดังนี้ ๑

“อัย ภนฺเต ปุพฺเพ มยํ ปิยสหายโก หุตฺวา ตุมฺहे โอลฺลเกตฺวา เอวํ นาม จินฺตลฺล; อถสฺส ปุริสลฺลคํ อนฺตรธายิ, อิตฺถิลฺลคํ ปาตุภวฺ; ขมถ ภนฺเตติ ๑

(อ. บุตรของเศรษฐี กล่าวแล้ว) ว่า “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ (อ. บุคคล) นี้ เป็นสหายผู้เป็นที่รัก ของกระผม ในกาลก่อน เป็นแลดูแล้ว ซึ่งท่าน คิดแล้ว ซื่ออย่างนี้, (ครั้งเมื่อความเป็น) อย่างนั้น (มีอยู่), อ. เพศแห่งบุรุษ (ของสหาย) นั้น หายไปแล้ว , อ. เพศแห่งหญิง มีปรากฏแล้ว, ข้าแต่ท่านผู้เจริญ (อ. ท่าน) ขอจงอดโทษ” ดังนี้ ๑

“เตนหิ อุฏฺฐถ, ขมามิ โว อหฺนฺติ ๑

(อ. พระเถระ กล่าวแล้ว) ว่า “ถ้าอย่างนั้น (อ. ท่าน ท.) จงลุกขึ้น, อ. เรา ย่อมอดโทษ แก่ท่าน ท.” ดังนี้ ๑

เถเรน “ขมามีติ วุตฺตมตฺเตยว, อิตฺถิลฺลคํ อนฺตรธายิ ๑

(ครั้งเมื่อคำ) ว่า “(อ. เรา) ย่อมอดโทษ” ดังนี้ เป็นคำลั้วอันพระเถระกล่าวแล้วนั้นเทียว (มีอยู่), อ. เพศแห่งหญิง หายไปแล้ว ๑

ปุริสลฺลคํ (P156) ปาตุภวฺ ๑

อ. เพศแห่งบุรุษ มีปรากฏแล้ว ๑